

Uszkodzenia pilników SAF powstające w trakcie ich stosowania. Badania in vitro.

Natalia Smuga

Streszczenie

Wstęp Skomplikowana anatomia jam zębowych niesie ze sobą wiele wyzwań, które stają przed lekarzami przeprowadzającymi leczenie endodontyczne. Cieśnie, zachyłki, przewężenia kanałów stwarzają wiele trudności w prawidłowym ich opracowaniu. Pozostawienie nieopracowanych powierzchni kanałów korzeniowych może być jedną z przyczyn niepowodzenia leczenia endodontycznego. Zakrzywienia kanału również powodują zwiększenie możliwości wystąpienia powikłań, pogorszających prognozę leczenia endodontycznego. Narzędzie maszynowe złamane w zakrzywionym kanale najczęściej pozostaje bez możliwości jego usunięcia, co skutkuje pozostawieniem niedostatecznie opracowanych ścian kanałów korzeniowych. Poszukując uproszczonego systemu narzędzi maszynowych zapewniającego z jednej strony prawidłowe opracowanie kanału korzeniowego, z drugiej zaś zmniejszone ryzyko niekontrolowanej separacji fragmentu narzędzia opracowano system SAF (*Self Adjusting File*).

Celem pracy była ocena uszkodzeń pilników SAF powstałych w wyniku zastosowania ich do opracowania kanałów korzeniowych zębów ludzkich o różnej budowie anatomicznej. Postawiono następujące hipotezy badawcze:

- H₀₁ Praca narzędziami SAF w kanałach o zakrzywieniu do 20° nie wpływa na zwiększenie liczby uszkodzeń pilników.
- H₀₂ Praca narzędziami SAF w kanałach o przekroju owalnym nie wpływa na zwiększenie liczby uszkodzeń pilników.
- H₀₃ Czas pracy nie wpływa na wystąpienie pierwszego uszkodzenia pilnika.

Materiał i Metoda Badanie przeprowadzono na 40 kanałach zębów ludzkich pozyskanych w wyniku ekstrakcji. Kanały, w zależności od ich przebiegu i przekroju, podzielono na cztery grupy: 1) grupę kanałów prostych okrągłych jako grupę odniesienia; 2) prostych owalnych; 3) zakrzywionych okrągłych; 4) zakrzywionych owalnych. Wszystkie kanały opracowano, zgodnie z algorytmem zaleconym przez producenta, systemem SAF w cyklach

4 minutowych. Po każdym cyklu weryfikowano integralność pilnika SAF poprzez inspekcję wizualną za pomocą mikroskopu zabiegowego przy użyciu 5-krotnego powiększenia.

Wyniki W trakcie badania każdy z czterdziestu pilników uległ uszkodzeniu. Stwierdzono 34 pęknięcia, 3 separacje i 3 inne odkształcenia, w tym 32 uszkodzenia belki, 5 uszkodzeń rozpór i 3 uszkodzenia łuków. Zarówno przebieg jak i przekrój kanału korzeniowego nie wpłynął istotnie na liczbę i rodzaj uszkodzenia pilników. Także czas pracy liczony w cyklach nie miał wpływu na wystąpienie pierwszego uszkodzenia pilnika.

Wnioski Na podstawie uzyskanych wyników sformułowano następujące wnioski:

1. W warunkach badania zarówno przebieg kanałów, jak i kształt ich przekroju oraz czas pracy nie miały wpływu na powstawanie różnego typu uszkodzeń pilników SAF.
2. Każdy z zastosowanych w badaniu pilników uległ uszkodzeniu. Najczęstszym typem występujących uszkodzeń były pęknięcia w obrębie łuku narzędzia.
3. Pomimo wystąpienia uszkodzeń pilników możliwe było kontynuowanie i dokończenie prawidłowego opracowania kanałów korzeniowych. W tym aspekcie system SAF jawi się jako bezpieczny do opracowania kanałów korzeniowych o zróżnicowanej morfologii.

